

1. søndag efter Helligtrekonger:

Salmer: DDS 392 - 308 - 69

Hvad vil det sige at være kirke? Det spørgsmål må kirker verden over stille sig selv i disse tider. Men selv om det kan være udfordrende for både præster, personale og kirkegængere, er det måske egentlig meget sundt.

For det er om noget et relevant spørgsmål i kirkelig sammenhæng: Er kirken bare en kulturinstitution, der kan lukkes uden omsvøb; er det et helligt hus; eller er det noget helt tredje?

At kirken med sine mange koncerter og arrangementer er en kulturinstitution kan næppe diskuteres, ligesom de fleste kan være enige om, at kirken også er en social institution. Men om den er mere end det er blevet diskuteret hyppigt, og til tider heftigt, i moderne tider - og spørger man danskerne, vil svaret langt fra være entydigt.

Før i tiden gav svaret mere sig selv: Kirken blev grundlæggende betragtet som en hellig bygning, de helliges samlingssted, ligesom templet blev det blandt jøderne på Jesu tid. Her samlede man om stort og småt, fordi alle aspekter af menneskelivet blev opfattet som afhængende af Guds barmhjertighed. Her kom man for at sige tak; man kom for at bede; og man kom for at markere livets store højdepunkter.

Det afspejles tydeligt i dagens tekster, hvor vi både i Davidssalmen fra Det gamle Testamente og i dagens evangelietekst hører, at templet, Guds hus, har en helt særlig status.

“*Jeg bør være hos min fader*”, siger Jesus med den største selvfølge, da hans forældre endelig finder ham igen, efter han ved den årlige påskefejring forvilder sig bort fra resten af familien.

Vi hører altså, at templet er et særligt rum, fordi man her går Gud i møde; og netop behovet for at være Gud nær i det helt særlige rum, tror jeg, vi er mange kirkegængere i dag, som kan nikke genkendende til.

Templet og kirken har nemlig det til fælles, at begge er opført til Guds ære. Her er der tale om et sted, hvor Gud aktivt opsøges i bøn og sakramenter, og hvor vi mennesker kan komme med alt, hvad vi bærer med os af glæder, længsler og trængsler og lægge det foran Gud.

Derfor er det for de fleste af os nok også langt mere nærliggende at gå Gud i møde i kirken end så mange andre steder. På den måde er kirken et særligt rum. Det er nemlig ikke bare et helligt, indviet rum: Det er også et rum med en helt særlig, og ofte meget personlig, betydning for mange mennesker.

I kirken mødes vi om glæde og sorg, stort og småt – altid med Gud som samlingspunkt. På den måde er Guds hus, set fra et kristent perspektiv, langt mere end en kulturinstitution: Ikke fordi Gud nødvendigvis er mere til stede i vores liv i kirken end på et fodboldstadium, et værtshus eller en mark; men fordi det er det helt særlige sted, hvor vi på én gang oplever, at vi kan gå i enerum med Gud og samles om at prise Gud i fællesskab.

Kirken har altså i kristen sammenhæng en helt unik og bærende betydning. Hvad stiller vi så op, når kirkerne må lukke – eller lægges øde af frygt? Bliver kirken så bare til en kulturinstitution uden nogen særlig rolle at spille? Spiller kirken fallit? Og hvordan skal vi i det hele taget være kirke, hvis og når kirkebygningen går fra at være en tryk havn til potentiel farefuld?

Det er relevante og vigtige spørgsmål – og her glæder jeg mig over, at dagens udgangslæsning fra Paulus' brev til romerne kommer med en helt og aldeles fantastisk pointe: Nemlig at kirken ikke bare er der, hvor vi er, men mindst lige så meget det, som vi gør ved Guds Ånd.

Paulus beskriver det så smukt, når han i dagens epistellæsning taler om, at kristenlivet er at gøre sit legeme til en åndelig gudstjeneste. Her kommer han ind på noget helt fundamentalt i kristendommen, som desværre ofte bliver glemt: Nemlig at kirken er bygget af levende sten; og at de sten bæres frem, ikke kun af passion og evner, men først og fremmest af Ånd.

Det betyder ikke bare, at vi hver har vores opgave at udføre, men også, at kirken er og bliver meget større end en bygning – og også meget større end det, vi mennesker nogensinde selv kan skabe og gøre.

Den kristne kirke er nemlig langt mere end mursten og mørtel, og jeg håber og tror, at kirken er velsignet med og båret af mere end bare ressourcestærke og lidenskabelige kræfter blandt medlemmer og ansatte. Den er, forhåbentlig, først og fremmest opretholdt af Guds Ånd og Guds Ord.

At være kirke kræver uden tvivl passion, iver, virkelyst og offer, men det kræver mere end noget andet Guds aktive indvirken. Det er vi ikke herre over - og heldigvis da, fristes jeg til at sige! For hvis alt stod og faldt med os mennesker, med vores passioner og vores laster, så så det sort ud. Ikke bare for kirken, men også for os.

Ånd må der altså til, og, som Paulus så fint formulerer det, så er det i os, Guds Ånd skal virke. Ikke i mursten eller mørtel; ikke i alter eller prædikestol; men i menigheden. Det er på en gang en gave og en opgave: For her har selv den mindste af en betydningsfuld rolle at spille.

Paulus siger altså med andre ord, at Ånd ikke bare giver – Ånd forpligter. At være kirke er først og fremmest at være Guds hænder i verden. Den rolle kan hverken sprittes væk eller lukkes ned for. At være Guds hænder i verden kræver ikke engang en kirkebygning; og man behøver hverken være præst eller biskop for at tage rollen på sig; man behøver blot være medmenneske.

Sagt med andre ord: Her kan vi alle være med – kirkebygning eller ej! Lad os derfor med passion, med iver og ikke mindst kærlighed og tålmodighed gå ud i verden og bære vores medmennesker nænsomt.

Lad os bære evangeliet med os ud til enhver, vi møder, ikke bare i ord men også gerning så godt, som vi nu formår det.

Og lad os glæde os over, at selv der, hvor tjenester må aflyses eller der, hvor vi fejler - der, hvor vores hænder må give slip og vi må opgive - dér bærer Gud igennem.

Også for os.

Amen!